

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Peccatis Ignorantiae Et Potissimum Ignorantiae Juris Naturae

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

V. Ignorantia aliquando excusat à Peccato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40433

frequentiâ suam errorem vel hæresim , quod non dentur peccata ignorantie , tam Celestius quam Abaelardus deduxerint ex suis falsis principiis quibus asserabant , Celestius quidem ignorantiam & oblivionem , non secundum voluntatem , sed secundum necessitatem evenire ; Abaelardus verò concupiscentiam & ignorantiam esse naturam. Aliud planè fictitium Ulicum Jonson impulisse videtur ut diceret ad peccandum formaliter requiri notitiam malitiæ , quod nimirum sine ista notitia non esset futura libertas , quam , ni fallor , ipse primus vocavit libertatem peccati , distinguendo contra libertatem facti. Et si fortè horum nominum , non fuit tamen ipse hujus sententiæ qua ad peccandum formaliter requirit notitiam malitiæ , primus inventor , uti nec ipse primus eam deduxit ex Recentiorum libertatis definitione ac interpretatione. *Ut actio sit voluntaria (dixerat antè ipsum alius) oportet ut proficiatur ab eo qui videat , qui norit , qui introspiciat quid in ea sit boni vel mali. Si ut voluntaria , multò magis ut libera. Et præter hunc alius iisdem principiis imbutus : Qui nullam de Deo vel peccatis cogitationem habet , & nullo modo apprehendit amoris vel contritionis actus sibi ex præcepto exercendos , nullam hic habet gratiam actualem. Sed istud non minus verum est , horum actuum omissione nullum ab ipso peccatum admitti : nec si damnetur , propterea damnari posse..... Quod idem de culpabili commissione dici potest. Nimirum ad libertatem requirunt ut homo positus ad agendum prærequisitis possit agere & non agere in sensu composito , id est , ut cum prærequisitis ad agendum bene , adeòque cum gratiâ actuali plene sufficienti , possit componere ipsum non agere. Ita recentiorum definitio illa libertatis Scripturibus illis persuasit , ut quis peccet formaliter requiri ut introspiciat quid in re agenda mali sit , requiri gratiam actualem , & , ut Ulicus Jonson , requiri notitiam malitiæ. Non difficile foret , si opus esset , ostendere quod iisdem principiis consentaneum sit , non peccari formaliter per ea quæ procedunt ex concupiscentiâ , five carnis sit , five oculorum , five superbiâ vitæ ; modo voluntas in criminibus inveterata suâ obstinatione ac induratione pravas suas inclinationes satis auxerit , ut gratiam omnem actualem repudiaverit : quod in pessimis hominibus fieri dubitare non potes , nisi fortè fingere tibi lubeat quod Deus ejusmodi hominibus gratiam suam dare teneatur ut liberè peccent , irem quod Deus teneatur gratiam suam illis augere secundum proportionem malitiæ & perduellionis adversus gratiam : nisi enim hæc fiant , pessimi illi vel gratiam non habebunt , vel non habebunt plene sufficientem adversus tantum malitiæ excessum.*

N.

Ignorantia aliquando excusat à Peccato.

Etsi asseramus fide certum esse quod dentur peccata ignorantie , non idcirco asserimus quod ignorantia nunquam excuset ea quæ sepositâ ignorantia forent peccata. Nam Miles in bello justo occidens commilitionem , quem errore prorsus involuntario hostem esse existimabat , potest in ejusmodi occisione ab omni culpa propter errorem esse immunis. Potest similiter excusari Venator dum hominem occidit quem errore iterum prorsus involuntario feram esse non dubitabat. Idem censendum de Fideli quopiam qui sciens esse prohibitum hodiè carnes comedere , cibos qui reverà carnes sunt errore involuntario comedit ignorans esse carnes. Si istum in modum circa factum quodpiam possit ignorantia esse involuntaria , & ideò actionem à culpâ excusare , pari ratione etiam poterit esse involuntaria circa legem humanam , & quod contra illam sit similiter à culpâ eximere. Nam si res bene perpendatur , facti quodammodò est an lata sit lex humana , ex. g. vetans hodie carnes comedere : præterea nihilò plus indecentiæ continet comestio carniùm cum ignorantia prohibitionis , quam comestio ciborum cum scientiâ prohibitionis comedendi carnes

nes

nes, dum ignoratur quod ejusmodi cibi reverà sint carnes. Ex his consecretaneum est quod juris divini positivi ignorantia possit in quibusdam excusare à culpâ. Contingit enim etiam ipsum jus positivum Divinum quibusdam in rebus omninò involuntariè ignorari; & hinc iterum aliqua quæ in se indecentiam nullam habent, committi, adeoque in quibusdam eum in modum excusari quæ contrà illud fiunt. Non opus est dictu, quia nimis evidens est, malè hinc inferri quod qualibet facti, juris humani aut positivi divini ignorantia excuset à peccato. Nam quod facta attinet, non rarò contingit, præcipuè dum majoris momenti sunt; ignorantiam circà illa esse saltem interpretativè voluntariam: sapius hoc evenit circà jura humana; sapissimè verò circà jus Divinum, etsi positivum, maximè in iis quæ in hoc jure sunt primaria. Nam quo res magis est conspicua ex se, quò sapius in istis Provinciis inculcari solita, quò majoris momenti negotium spectat, eò gravior est sciendi obligatio & minùs potest involuntariè ignorari. Hinc in rebus ad animæ salutem tendentibus frequentissimè coràm Deo non excusatur ignorantia, vel quod ex hac committitur, aut omittitur ab illis hominibus qui salutis suæ sunt incurri, vel non ut oportet solliciti. Perperàm quoque existimant animarum Directores idcirco nullum in istis esse periculum, quia non mediè, sed solius præcepti necessitate hæc sciri aut fieri debere putant. Nam præterquam quod in hisce rebus nulla nostra opinio necessitatem mediè in solius præcepti necessitatem commutare possit, sufficit ad justificationis aut justitiæ exclusionem quod ejusmodi incurri aut negligentes homines graviter peccent, culpabiliter ignorando quæ etiam sólo præcepto sunt scitu aut factu necessaria. S. Scripturis, Ecclesiæ orationibus, piorum consuetudini, quin & ipsi rationi naturali, dictanti omnia nostra etiam interna ac naturalia subjacere providentiæ ac directioni divinæ, conforme est, quod Dominum Deum oporteat sine intermissione orare, generaliter ut rerum nobis necessariarum & per nos agendarum dignetur dare notitiam & circumstantiis opportunam advertentiam. Similiter Scripturis, Ecclesiæ orationibus, rationi naturali, & consuetudini piorum, qui etiam in veteri Testamento toties leguntur in particularibus casibus Dominum consuluisse (quod notatur malè omissum in foedere cum Gabaonitis) cõsentaneum est, quod Deus orandus sit specialiter circà quædam occurrentia dubia in jure positivo aut factis, præcipuè si error secum foret tracturus damnum aliquod notabile, & maximè si damnum istud futurum esset irreparabile. Ex his sequitur etiam defectu orationis & similium mediõrum posse esse interpretativè voluntarium errorem aut ignorantiam circà quædam juris positivi, imò & facti.

V I.

Etsi id quod fit contrà jus naturæ non excusetur in totum propter Ignorantiam juris naturæ, ista tamen Ignorantia non semper est Peccatum.

Q Uamvis ignorantia facti, juris positivi humani, & in quibusdam rebus positivi Divini possit actionem, quæ seposità ignorantia peccatum foret, quandoque à culpa excusare; non potest equidem ignorantia juris naturæ in totum excusare à culpa quod contrà jus naturæ fit, modò liberè. Dicimus in totum; quia potest, ut Theologi loquuntur, excusare in tantum, id est, potest culpam minuere. Aliud est jus naturæ ignorare, aliud ex ista ignorantia contrà jus naturæ agere. Hoc dicimus nunquam in totum excusari à culpa, illud verò aliquando etiam in totum excusari à culpa. Nec tamen dicimus hanc ignorantiam nunquam esse peccatum, tunc enim est peccatum quando est eorum quæ attentâ conditione & statu pro illo tempore scire tenemur. Id est, ignorantia eorum quæ quis scire debet tunc peccatum est quando est tempus quo scientia erat acquirenda & tamen tunc negligitur. Tunc verò ignorantia juris naturæ non est peccatum, quando vel est